

S. Sayısı : 112

Muhasebei Umumiye Kanununun 43 ncü maddesinin kaldırılması hakkında Kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/148)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/1904, 6 - 624

21 . II . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 43 ncü maddesinin kaldırılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 14 . II . 1951 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 43 ncü maddesi (Memur ve müstahdemlerin maaş, ücret ve tahsisatlarından yapılacak tevkifat merkezce toptan tahakkuk ettirilerek bütçeye irat ve masraf kaydolunur.) diye yazılı bulunmaktadır. Sözü edilen kanunun tatbika başlandığı 1928 yılından bu zamana kadar her bakanlık teşkilât kadrolarına göre memur ve müstahdemlerin maaş ve ücretlerinin bir yıllığı bulunarak bunlardan kanunen tevkifi lâzımgelen kesintiler, memuriyetlerin açık olup olmadığına bakılmaksızın hesap ve Kazanç Vergisinden ayrılması lâzımgelen belediye hisseleri tefrik edildikten sonra üst tarafı merkezce irat ve masraf kaydedilmekte ve ayrılan belediye hisseleri için de mahallerine ödeme emirleri gönderilmekteydi.

Bu esasa dayanılarak her hangi bir memuriyetin daimî veya muvakkat bir zaman için münhal kalmasından dolayı kadrodaki miktardan bir ödeme yapılmadığı halde kanunî kesintiler bütçeye irat ve masraf kaydedilmekte ve bu nispetler meyanındaki Kazanç Vergisinden ayrılan belediye hisseleri de 1948 yılına kadar mahalline ödeme emri gönderilmek suretiyle ait olduğu belediyelere ödetilmiş bulunmakta ve 1949 yılından itibaren de Belediyeler Bankasına verilmekte ve bu suretle bütçeye yersiz olarak irat ve masraf yapılmakla beraber yine yersiz olarak ödemelerde bulunulmakta ve Sayıştayca da bu husus üzerinde durulmamaktaydı.

Bu muamele şekli 31 . VI . 1944 tarihinde yürürlüğe giren 4598 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin koyduğu (buldukları derecede kanuni müddetlerini doldurdukları ve ehliyetleri sabit olduğu halde hususi teşkilât kanunlarının koyduğu yaş, meslek ve tahsil gibi kayıtlar ve şartlar dolayısıyla üst dereceye geçirilmeyenlerle kanuni hükümler dairesinde terfi hak kazanmış oldukları halde kadroda açık yer olmaması veya buldukları memuriyette kalmalarına idarece lüzum görülmek veya buldukları memuriyette üst derece bulunmamak sebebiyle terfi edemiyenlere bir üst derece maaşı verilir.) kayıtlarıyla daha karışık bir şekil almıştır.

Zira bu kayıtlarla birçok kadrolarda bulunan memurlara halen iki üst derece maaşı verildiği halde bunlara ait kanuni kesintiler esas kadro tutarı üzerinden hesap edilmekte buna mukabil yukarı derece kadroları karşılık gösterilmek suretiyle daha aşağı derecelere tâyin ve bu dereceler

üzerinden maaş almakta bulunanların tevkifatı da kadroları üzerinden yapılmaktadır.

Kaldı ki 5421 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ücretler hakkındaki hükümleri 1 Mart 1951 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. Bu kanunun 32 nci ve mütaakıp maddeleri gereğince en az geçim indiriminin tâyini, memur ve hizmetlinin bekâr, evli, bir ve iki çocuklu veya üç ve daha fazla çocuklu bulunduğunun bilinmesine bağlıdır. Merkez ve iller kadrolarına dâhil bütün memurlar için tesbiti gereken bu malûmatın ise, merkezce toplanmasına imkân yoktur.

Bu malûmatın sicil kayıtlarından elde edilebileceği bir an için tasavvur edilebilirse de, adedi binleri aşan memur ve hizmetlilerin sicil kayıtlarının birer birer tetkik ve tesbiti çok müşkül olacağı gibi, her zaman tahavvüle uğraması itibariyle samimî ve hakiki bir matrah elde edilemeyecektir.

Yukarda sayılan sebeplerle tatbik şekli çok karışık bir hal alan ve Gelir Vergisinin ücretler hakkında tatbiki dolayısıyla uygulanma yeri kalmıyacak olan işbu 43 ncu maddenin kaldırılması ve kanuni kesintilerin memur ve hizmetlilere aylık ve ücretlerinin ödenmesi sırasında mahallerince yapılması zaruri görülmekte ve ilişik kanun tasarısı bu bu maksadı teminen hazırlanmış bulunmaktadır.

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/148

Karar No. 37

23 . II . 1951

Yüksek Başkanlığa

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 43 ncu maddesinin kaldırılması hakkındaki Kanun tasarısı, Maliye Bakanlığı temsilcileri hazır buldukları halde incelendi:

Maaş ve ücretler üzerinden alınmakta olan vergilerin merkezce toptan tahakkuk ve bütçe kayıtlarına intikal ettirilmesini âmir olan mezkûr maddenin, Gelir Vergisi tatbikatında uygulanmasına imkân kalmamıştır. Zira, Gelir Vergisi ancak ödenen aylık ve ücretlerden alınacak ve her mükellefin şahsi, iktisadi ve ailevi durumuna göre değişecektir.

Memur ve müstahdem mükelleflerin Gelir Vergilerinin tarh ve tahakkukuna müessir bütün hususların merkez dairelerince bilinmesinin mümkün olamayacağı hakikatı karşısında mezkûr maddenin muhafazası mahzuru meydana-

dır.

Komisyonumuz, bu sebep ve mülâhazalarla tasarımı ve Maliye Bakanlığı temsilcisinin ivedilik isteğini oy birliğiyle kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı

Sözcü

Rize

Giresun

1. Akçal

H. Erkmen

Zonguldak

Diyarbakır

Konya

F. Açıksöz

M. R. Bucak

U. N. Yiğiter

Mardin

Seyhan

Siird

A. Kalav

Z. Akçalı

M. D. Süalp

Kırklareli

Sivas

Trabzon

S. Pekkip

Ş. Ecevit

T. Koral

Yozgad

Zonguldak

N. Nizamoğlu

R. Sivişoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/148
Karar No. 55

24 . II . 1951

Yüksek Başkanlığa

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 43 ncü maddesinin kaldırılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 21 . II . 1951 tarihli ve 6/624 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı Maliye Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza havale buyurulmakla Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

Muhasebei Umumiye Kanununun 43 ncü maddesi, (Memur ve müstahdemlerin maaş ve ücret ve tahsisatından yapılacak tevkifatın toptan tahakkuk ettirilerek bütçeye irat ve masraf) kaydolunacağı hükmünü koymakta ve her Bakanlık ve daire bu hükmeye uygun olarak kadrolarına göre yıl başında tevkifat tahakkukatını toptan yapmakta ve lâzımgelen belediye hisseleri de ayrılarak merkezce irat ve masraf kaydedilmekte ve hisseler de belediyelere ödenmekte idi.

Bu tevkifat, açık bulunan kadrolar hesaba katılmaksızın yapıldığından bir taraftan açık kadrolara tediyeye yapılmadan tevkifatı irat ve masraf kaydedilmekte diğer taraftan da belediyelere bu yüzden fazla paralar ödetmekte ve 4598 sayılı Kanunun iki üst dereceye kadar kadro bulunmaksızın tediyeye esasını kabul etmesiyle bu hal daha karışık bir şekle girmiş bulunmakta idi.

5421 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ise tamamıyla 43 ncü maddenin hilâfına bir esas kabul

ederek vergiye matrah olacak geliri tesbit etmek için memur ve hizmetlinin asgari bir geçim haddinin tâyini noktasından bekâr, evli olup olmadığı, çocuk adedi hakkında bir beyanname vermesini ve sair gelirlerin bulunup bulunmadığının bildirilmesini de şart koşmuş olduğundan bu durum karşısında adı geçen 43 ncü maddenin tatbikına imkân kalmamıştır.

Hükümetin bu maddeyi kaldırmak maksadıyla hazırladığı Kanun tasarısı Komisyonumuzca da aynıyle kabul edilmiş olup ivedilikle görüşülmesi dileğiyle Kamutayın tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	
İstanbul	Burdur	Çanakkale	
E. Adakan	F. Çelikbaş	E. Kalafat	
Kâtip			
Bursa	Afyon K.	Ankara	
H. Şaman	A. Veziroğlu	M. Bayramoğlu	
Çanakkale	Elâziğ	Giresun	
K. Akmanlar	Ö. F. Sanaç	M. Şener	
İstanbul	İstanbul	İzmir	Kastamonu
F. Sayımer	C. Türkgeldi	B. Bilgin	H. Türe
Kırklareli	Konya	Konya	
Ş. Bakay	R. Birand	M. Â. Ülgen	
Malatya	Maraş	Ordu	
M. S. Eti	N. Ökmen	R. Aksoy	
Sivas	Tokad	Urfa	
H. İmre	S. Atanç	Dr. F. Ergin	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 43 ncü maddesinin kaldırılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 26 . V . 1927 tarihli ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 43 ncü maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanun 1 . III . 1951 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>A. Mederes</i>	Başbakan Yardımcısı
	<i>S. Ağaoğlu</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>F. L. Karaosmanoğlu</i>	<i>H. Özyörük</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>Refik Ş. Ince</i>	
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>T. İleri</i>	<i>K. Zeytinoğlu</i>
Eko. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>Z. H. Velibeşe</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>N. Özsan</i>	<i>Nihat İyriboz</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>S. Kurtbek</i>	<i>H. Köymen</i>
İşletmeler Bakanı	
<i>Muhlis Ete</i>	

